G.V.K.
GEÇİCİ 67'NCİ MADDE UYGULAMASI İLE İLGİLİ OLARAK GERÇEK KİŞİLERE YÖNELİK VERGİ REHBERİ

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ayrıntılı Bilgi İçin;

www.gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Doğrulanmış ve resmi sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Mart / 2022
Yayın No: 425

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....5

1. GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 67'NCİ MADDESİNİN KAPSAMI.....5

1.1. Tevkifata Tabi Olan Gelirler.....6

1.2. Tevkifata Tabi Olmayan Gelirler.....7

2. GELİRLERİ ÜZERİNDEN TEVKİFAT YAPILACAKLAR.....8

3. ALIM-SATIM İŞLEMLERİNDE TEVKİFAT MATRAHI.....9

4. AYNI MENKUL KIYMETTEN DEĞİŞİK TARİHLERDE ALIMLAR YAPILDIKTAN SONRA ELDEN ÇIKARILMASI HALİNDE ALIŞ BEDELİ.....9

5. DÖVİZE, ALTINA VEYA BAŞKA BİR DEĞERE ENDEKSLİ MENKUL KIYMETLER VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEMLERDE TEVKİFAT MATRAHI.....9

6. YABANCI PARA CİNSİNDEN İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEMLERDE TEVKİFAT MATRAHI.....10

7. ALIM - SATIM İŞLEMLERİNİN BİR KISMININ ZARARLA SONUÇLANMASI HALİNDE TEVKİFAT MATRAHI.....10

8. AYNI TÜR MENKUL KIYMET VE DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI NELERDİR?.....10

9. MENKUL KIYMET VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARACININ İTFASI HALİNDE TEVKİFAT MATRAHI.....11

10. DÖNEMSEL GETİRİLERDE TEVKİFAT MATRAHI.....11

11. ÖDÜNÇ İŞLEMLERİNDE TEVKİFAT MATRAHI.....12

12. HİSSE SENETLERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLAR.....12

12.1. Kar Paylarının Vergilendirilmesi.....12

12.2. Alım - Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi.....12

13. DEVLET TAHVİLİ VE HAZİNE BONOLARI FAİZ GELİRLERİ VE ALIM - SATIM KAZANÇLARI.....13

İÇİNDEKİLER

14. ÖZEL SEKTÖR TAHVİL/BONO GELİRLERİ.....15
15. MEVDUAT FAİZLERİ.....16
16. KATILIM BANKALARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER.....18
17. REPO GELİRLERİ.....19
18. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNDEN ELDE EDİLEN GELİRLER.....19
19. YATIRIM FONU KATILMA PAYLARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER.....20
20. YATIRIM ORTAKLIKLARI HİSSE SENETLERİNDEN ELDE EDİLEN GELİRLER.....21
21. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE KAPSAMINDAKİ KAZANÇLARIN TİCARİ FAALİYET KAPSAMINDA ELDE EDİLMESİ.....22
22. DAR MÜKELLEF GERÇEK KİŞİLERİN GEÇİCİ 67'NCİ MADDE KAPSAMINDA YAPACAKLARI İŞLEMLER.....22
23. İHTİYARİ BEYAN NEDİR, NEREYE, NASIL VE NE ZAMAN YAPILACAKTIR?.....24
24. G.V.K. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE UYGULAMASININ BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER.....26

GİRİŞ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na 5281 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesiyle eklenen geçici 67'nci maddede, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiştir.

Söz konusu düzenleme 1.1.2006 - 31.12.2025 tarihleri arasında uygulanacaktır.

Bu Rehber; finansal araçlara yatırım yapan gerçek kişi yatırımcıları bilgilendirmek amacıyla hazırlanmış olup, Rehberde geçici 67'nci maddeyle getirilen düzenleme ile bu maddede değişiklik yapan 5527, 5615, 6009, 6111, 6322, 6655, 7194 ve 7256 sayılı Kanunlar ve 22.7.2006 tarihli ve 2006/10731 sayılı, 27.10.2008 tarihli ve 2008/14272 sayılı, 12.1.2009 tarihli ve 2009/14580 sayılı, 27.9.2010 tarihli ve 2010/926 sayılı, 26.4.2011 tarihli ve 2011/1854 sayılı, 27.4.2012 tarihli ve 2012/3141 sayılı, 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı, 22.9.2017 tarihli ve 2017/10840 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı; 20.3.2019 tarihli ve 842 sayılı, 30.4.2019 tarihli ve 1015 sayılı, 23.5.2020 tarihli ve 2569 sayılı, 29.9.2020 tarihli ve 3032 sayılı, 22.12.2020 tarihli ve 3321 sayılı, 3.9.2021 tarihli ve 4454 sayılı, 15.12.2021 tarihli ve 4921 sayılı, 21.12.2021 tarihli ve 4937 sayılı, 24.12.2021 tarihli ve 4970 sayılı, 30.12.2021 tarihli ve 5046 sayılı, 13.2.2022 tarihli ve 5193 sayılı ve 31.3.2022 tarihli ve 5360 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları ile yapılan düzenlemeleri de içeren açıklamalara da yer verilmiştir.

1. GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN GEÇİCİ 67' NCİ MADDESİNİN KAPSAMI

1.1. Tevkifata Tabi Olan Gelirler

- Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senedi alım-satım kazançları,
- Devlet tahvili ve Hazine bonoları faiz gelirleri ve alım-satım kazançları,
- Özel sektör tahvil ve bonoları faiz gelirleri ve alım-satım kazançları,
- Mevduat faizleri,
- Repo gelirleri,
- Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile kar-zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kar payları ve katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,
- Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinden elde edilen gelirler,
- Menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon piyasalarında işlem gören diğer menkul kıymetlerin gelirleri,
- Hazine veya diğer kamu tüzel kişilerince çıkarılan menkul kıymetlerin faiz gelirleri ve alım-satım kazançları,
- Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,
- Aracı kuruluş varantlarından elde edilen gelirler,
- Altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar,
- Döviz, kıymetli madenler ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen diğer varlıklar üzerine yapılan kaldıraçlı işlemlere ilişkin sözleşmeler,

tevkifata tabi olacaktır.

1.2. Tevkifata Tabi Olmayan Gelirler

- Hisse senedi kar payları,

- Hazine (Eurobond) ve 4749 sayılı Kanun'a göre kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerin alım-satımı, itfası sırasında elde edilen getirileri ile bunların dönemsel getirilerinin tahsili,

- Tam mükellef kurumlara ait olup, Borsa İstanbul'da işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler,

- Sürekli olarak portföyünün en az %51'i Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma paylarının elden çıkarılmasından elde edilen gelirler,

- Tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri,

- Tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurt dışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler,

- 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirler,

- 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilmiş olan menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından veya elde tutulma sürecinde elde edilen gelirler,

tevkifata tabi olmayacaktır.

Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı ifadesi; geçici 67'nci maddenin (13) numaralı fıkrasında tanımlanmış olup, Türkiye'de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye'de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerince ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını ifade etmektedir.

Bankaların ve aracı kurumların taraf olduğu veya bunlar aracılığıyla yapılan; belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte, ekonomik veya finansal göstergeye dayalı olarak düzenlenenler de dahil olmak üzere, para veya sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizi alma, satma, değiştirme hak ve/veya yükümlülüğünü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile döviz, kıymetli madenler ve Sermaye Piyasası Kurulu'nca belirlenen diğer varlıklar üzerine yapılan kaldıraçlı işlemlere ilişkin sözleşmeler bu madde uygulamasında diğer sermaye piyasası aracı olarak kabul edilir.

Bu tanımlama dışında kalan bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının alım satımı veya itfası dolayısıyla elde edilen getiriler Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67'nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında tevkifata tabi değildir.

2. GELİRLERİ ÜZERİNDEN TEVKİFAT YAPILACAKLAR

Tevkifat uygulamasında gelir sahibinin gerçek/tüzel kişi ya da tam/dar mükellef olmasının veya elde edilen gelirin vergiden istisna olup olmamasının önemi bulunmamaktadır. (Diğer kanunlarda yer alan istisna veya muafiyet hükümlerinin açık olarak kesinti suretiyle ödenen vergileri de kapsama almadığı durumlar dâhil).

Bu kapsamda, vergi mükellefiyeti olmayan ya da vergiden muaf olanların elde ettikleri gelirler de tevkifata tabi olacaktır.

3. ALIM-SATIM İŞLEMLERİNDE TEVKİFAT MATRAHI

Alım-satım işlemlerinde tevkifat matrahı alış bedeli ile satış bedeli arasındaki tutar olacaktır. Alış ve satış işlemleri sırasında ödenen komisyonlar ile banka ve sigorta muameleleri vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır.

Bu giderler dışında başkaca bir giderin tevkifat matrahının tespitinde indirim konusu yapılması söz konusu değildir.

4. AYNI MENKUL KIYMETTEN DEĞİŞİK TARİHLERDE ALIMLAR YAPILDIKTAN SONRA ELDEN ÇIKARILMASI HALİNDE ALIŞ BEDELİ

Aynı menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracından değişik tarihlerde alım yapıldıktan sonra bunların bir kısmının elden çıkarılması durumunda ilk giren ilk çıkar yöntemi kullanılmak suretiyle, tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedeli belirlenecektir.

Aynı gün içinde yapılan alım-satım işlemlerinde ağırlıklı ortalama fiyat bilgisi dikkate alınabilecek, ancak tevkifat matrahı ilk giren ilk çıkar yöntemine göre belirlenecektir.

Bir menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının alımından önce elden çıkarılması halinde, elden çıkarılma tarihinden sonra yapılan ilk alım işlemi esas alınarak üzerinden tevkifat yapılacak tutar tespit edilecektir.

5. DÖVİZE, ALTINA VEYA BAŞKA BİR DEĞERE ENDEKSLİ MENKUL KIYMETLER VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEMLERDE TEVKİFAT MATRAHI

Dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına ilişkin işlemlerde, tevkifat matrahının tespitinde alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Türk Lirası karşılıkları esas alınacaktır.

6. YABANCI PARA CİNSİNDEN İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARINA İLİŞKİN İŞLEMLERDE TEVKİFAT MATRAHI

Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının yabancı bir para cinsinden ihraç edilmiş olması halinde, tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmayacaktır.

Kur olarak işlem anında kullanılan kur, böyle bir kurun bulunmadığı hallerde ise Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınır.

7. ALIM-SATIM İŞLEMLERİNİN BİR KISMININ ZARARLA SONUÇLANMASI HALİNDE TEVKİFAT MATRAHI

Alım-satıma konu menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının aynı türden olması kaydıyla, üç aylık dönem içerisinde yapılan işlemlerin bir kısmının zarar bir kısmının kar ile sonuçlanması halinde zararlar karlardan mahsup edilmek suretiyle tevkifat matrahı tespit edilecektir. Üç aylık dönem sonucunun zarar olması halinde bu zarar izleyen üç aylık döneme takvim yılı aşılmamak kaydıyla devredilecektir.

Takvim yılının son üç aylık döneminde oluşan zarar tutarının izleyen döneme aktarılması mümkün değildir.

8. AYNI TÜR MENKUL KIYMET VE DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI NELERDİR?

Aynı tür menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının değerlendirilmesinde aşağıdaki sınıflandırma esas alınacaktır:

I. Sabit getirili menkul kıymetler,

II. Değişken getirili menkul kıymetler,

III. Diğer menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları,

IV. Yatırım fonları katılma belgeleri ve yatırım ortaklıkları hisse senetleri.

Menkul kıymetlerle yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde sınıflandırma, işlemle ilişkilendirilen menkul kıymetin dahil olduğu gruba göre yapılacaktır.

Menkul kıymete bağlı olmaksızın yapılan işlemler ise III. gruptaki diğer menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçları kapsamında değerlendirilecektir. Ayrıca, hisse senedine veya hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senedi ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak ihraç edilen aracı kuruluş varantları ve hisse senedi yoğun fonların katılma paylarının da hisse senetleri ile aynı sınıfta değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, hisse senedi ve hisse senedi endeksleri dışında bir dayanak varlığa bağlı varantlar söz konusu gruplandırmada III. sınıf kapsamında değerlendirilecektir.

9. MENKUL KIYMET VEYA DİĞER SERMAYE PİYASASI ARACININ İTFASI HALİNDE TEVKİFAT MATRAHI

Bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının itfası halinde, tevkifat matrahı alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark olacaktır.

Alış veya itfa işlemleri sırasında ödenen komisyonlar ile banka ve sigorta muameleleri vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır.

Bu giderler dışında başkaca bir giderin tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınması mümkün değildir.

10. DÖNEMSEL GETİRİLERDE TEVKİFAT MATRAHI

Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının, herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan dönemsel getirilerinde, tevkifat matrahı dönemsel getiri tutarı olacaktır.

Bu işlem sırasında varsa ödenen komisyon ile banka ve sigorta muameleleri vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır.

11. ÖDÜNÇ İŞLEMLERİNDE TEVKİFAT MATRAHI

Menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemine konu olması halinde ödünç verenin ödünç işleminin karşılığı olarak aldığı bedel üzerinden tevkifat yapılacaktır. Bu işlem sırasında varsa ödenen komisyon ve banka ve sigorta muameleleri vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır.

FİNANSAL ARAÇLARA YATIRIM YAPAN TAM VE DAR MÜKELLEF GERÇEK KİŞİLERİN ELDE ETTİKLERİ GELİRLERİN NASIL VERGİLENDİRİLECEĞİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR BAŞLIKLAR HALİNDE AŞAĞIDA YER ALMAKTADIR:

12. HİSSE SENETLERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLAR

12.1. Kar Paylarının Vergilendirilmesi

Hisse senetleri üzerinden elde edilen kar payları, geçici 67'nci madde kapsamı dışında olduğundan tevkifata tabi değildir. Gelir Vergisi Kanunu'nun 22'nci maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr paylarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, istisna sonrası kalan tutarın, aynı Kanun'un 86'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan beyan haddini (**2021 yılı için 53.000 TL**) aşması halinde mükellefler tarafından yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir. Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden kar payı ödemesi esnasında yapılan %15 (4936 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla 21 Aralık 2021 tarihinden itibaren %10) oranındaki tevkifatın tamamı mahsup edilebilecektir.

12.2. Alım-Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi

Geçici 67'nci madde kapsamında tevkifat uygulamasına konu olan hisse senetleri ve bu hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı kuruluş varantları dahil olmak üzere hisse senetleri (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma paylarından elde edilen kazançlar için uygulanacak tevkifat oranı 27.4.2012 tarihli ve 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile %0 olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca, tam mükellef kurumlara ait olup Borsa İstanbul'da işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle elde tutulan hisse senetlerinin elden çıkarılmasından elde edilen gelirler tevkifata tabi olmayacağı gibi bu gelirler için Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 80'inci maddesi de uygulanmayacağından değer artışı kazancı olarak yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmesi söz konusu değildir.

- **1.1.2006 Tarihinden İtibaren İktisap Edilen Hisse Senetlerinin Alım-Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi**

1.1.2006 tarihinden itibaren iktisap edilen hisse senetlerinin alım-satım kazançları geçici 67'nci madde hükümleri çerçevesinde tevkifata tabidir.

Gerçek kişilerin tevkifata tabi hisse senedi alım-satım kazançlarına uygulanan tevkifat oranı, 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca tüm tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %0 olarak belirlenmiştir.

Söz konusu gelirler için yıllık veya münferit beyanname verilmeyecektir.

- **1.1.2006 Tarihinden Önce İktisap Edilen Hisse Senetlerinin Alım-Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi**

1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilen hisse senetleri alım-satım kazançları için geçici 67'nci madde kapsamında tevkifat yapılması söz konusu değildir.

Bu gelirler 31.12.2005 tarihinde geçerli olan mevzuat hükümlerine göre vergilendirilecek olup, maliyet bedeli endekslemesi ve istisna uygulamasından sonra kalan tutar ne olursa olsun beyan edilecektir.

13. DEVLET TAHVİLİ VE HAZİNE BONOLARI FAİZ GELİRLERİ VE ALIM SATIM KAZANÇLARI

Devlet tahvili ve Hazine bonoları faiz gelirleri ve alım-satım kazançları geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabidir.

Ancak, yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden (Eurobond) elde edilen faiz gelirleri ve alım-satım kazançları ihraç tarihi ne olursa olsun

geçici 67'nci madde kapsamında tevkifat uygulaması dışında olduğundan, Eurobond faiz gelirlerinin, 2021 yılına ilişkin beyan haddi olan 53.000 TL'yi aşması halinde mükellefler tarafından beyan edilmesi gerekmektedir.

Alım-satım kazancında ise maliyet bedeli endekslemesi sonucu kalan tutar ne olursa olsun beyan edilecektir.

Dar mükellefiyete tabi olanların ise, Eurobondlardan elde ettikleri gelirler için beyanname vermeleri söz konusu değildir.

- **1.1.2006 Tarihinden İtibaren İhraç Edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarının Vergilendirilmesi**

1.1.2006 tarihinden itibaren ihraç edilecek olan Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilecek olan faiz gelirleri ile bunların alım satım kazançları üzerinden yapılmakta olan %15'lik tevkifat oranı, 27.9.2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 1.10.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 olarak belirlenmiştir.

Ancak, Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar 22.9.2017 tarihli ve 2017/10840 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği %0 oranında tevkifata tabidir.

Diğer taraftan, 22.12.2021 tarihi ile 31.12.2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında iktisap edilen, Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonolarından elde edilen gelir ve kazançlar ile 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelir ve kazançlar için uygulanacak olan tevkifat oranı 21.12.2021 tarihli ve 4937 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile %0 olarak belirlenmiştir.

Nihai olarak tevkifat yoluyla vergilenen bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecektir.

• 1.1.2006 Tarihinden Önce İhraç Edilen Devlet Tahvili ve Hazine Bonolarının Vergilendirilmesi

1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonosu faiz gelirleri ile alım-satım kazançları geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabi olmayacaktır.

Bu gelirlerin vergilendirilmesi 31.12.2005 tarihinde geçerli olan mevzuat hükümlerine göre yapılacaktır. Dolayısıyla, söz konusu tahvil ve bonoların ihraç tarihi ile Türk Lirası cinsinden ihraç edilip edilmediğine bağlı olarak indirim oranı uygulanacaktır.

Alım-satım kazançları için ise maliyet bedeli endekslemesi ve istisna uygulamasından sonra kalan tutar ne olursa olsun beyan edilecektir.

14. ÖZEL SEKTÖR TAHVİL/ BONO GELİRLERİ

Özel sektör tahvil ve bonolarına ilişkin faiz gelirleri ile alım-satım kazançları geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabidir.

• 1.1. 2006 Tarihinden İtibaren İhraç Edilen Özel Sektör Tahvil/Bonoların Vergilendirilmesi

1.1.2006 tarihinden itibaren yurt içinde ihraç edilen özel sektör tahvil/ bono faiz gelirleri ve alım-satım kazançları aynı durumdaki Devlet tahvili/Hazine bonosu gelirleri gibi geçici 67' nci madde kapsamında nihai olarak tevkifat yoluyla vergilendirilmektedir.

Bu çerçevede, özel sektör tahvillerinden elde edilen gelirlere uygulanan %15'lik tevkifat oranı, 27.9.2010 tarihli ve 2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 1.10.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere tam ve dar mükellef gerçek kişiler için %10 olarak belirlenmiştir.

6362 sayılı Kanun'a göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonolarından ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarından sağlanan gelirler ile bunların elden çıkarılmasından doğan kazançlar 23.5.2020 tarihli ve 2569 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı gereği %15 oranında tevkifata tabidir. Ancak söz konusu Cumhurbaşkanı Kararı'nın yayımı tarihinden önce iktisap edilen finansman bonolarının elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar için %10 oranında tevkifat yapılacaktır.

Öte yandan söz konusu tevkifat oranları; 23.12.2020 ile 30.6.2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında iktisap edilen, bankalar tarafından ihraç edilen tahvil ve bonolardan elde edilen gelir ve kazançlar ile fon kullanıcısının bu bankalar olduğu varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen kira sertifikalarından elde edilen gelir ve kazançlar için 22.12.2020 tarihli ve 3321 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile vadelere göre %0, %3 ve %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

- **1.1.2006 Tarihinden Önce İhraç Edilen Özel Sektör Tahvil/Bonoların Vergilendirilmesi**

1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilen özel sektör tahvil/bono faiz gelirleri ve alım-satım kazançları aynı durumdaki Devlet tahvili/Hazine bonosu gelirleri gibi beyan yoluyla vergilendirilmektedir.

Ancak, tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahviller ise Gelir Vergisi Kanunu'nun 75'inci maddesinin ikinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iratları arasında tanımlanmış olmakla birlikte, bahse konu tahviller geçici 67'nci madde kapsamına giren menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı sayılmadığından, geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabi değildir.

Bu çerçevede, tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen tahvillerden elde edilen faiz gelirleri üzerinden, 20.3.2019 tarihli ve 842 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile değişik 2009/14592 sayılı Kararname'de yer alan vade ve oranlar (%0, %3 ve %7) dikkate alınmak suretiyle Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesine göre tevkifat yapılacaktır.

15. MEVDUAT FAİZLERİ

Geçici 67'nci maddenin (4) numaralı fıkrası kapsamında tevkifata tabi olan mevduat faizleri vadelere göre değişen oranlarda; TL cinsinden yürütülen mevduat hesapları 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre %15, %12 ve %10 oranlarında tevkifata tabi olup, söz konusu tevkifat oranları 29.9.2020 tarihli ve 3032 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 30.9.2020 tarihi ile 30.6.2022 tarihleri arasında

(bu tarih dâhil) açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara uygulanmak üzere mevduat faizleri için vadelere göre (TL cinsinden) %0, %3 ve %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

Ayrıca, döviz tevdiat hesaplarına yürütülen faizler için 20.3.2019 tarihli ve 842 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %20 ve %18 oranlarında, enflasyon oranına bağlı olarak değişken faiz oranı uygulanan 1 yıldan uzun vadeli hesaplarda 30.4.2019 tarihli ve 1015 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında, kur korumalı vadeli mevduat hesapları ile döviz tevdiat hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesapları 24.12.2021 tarihli ve 4970 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında ve altın cinsinden mevduat hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesapları ise 30.12.2021 tarihli ve 5046 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi olup, bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Diğer taraftan, 13.2.2022 tarihli ve 5193 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 1'inci maddesine istinaden yapılan düzenlemeler çerçevesinde; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 20.12.2021 tarihi itibarıyla mevcut olan döviz tevdiat hesapları ile yurt dışında yerleşik vatandaşların mevduat ve katılım sistemi kapsamında yurt dışı bankalardan transfer edilen döviz tutarları karşılığında bankalarda açacakları Türk lirası mevduat hesapları da 24.12.2021 tarihli ve 4970 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi tutulacaktır.

Öte yandan, 13.2.2022 tarihli ve 5193 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 2'nci maddesine istinaden yapılan düzenlemeler çerçevesinde; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 28.12.2021 tarihi itibarıyla mevcut olan altın depo hesapları ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilen mevduat hesapları da 30.12.2021 tarihli ve 5046 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi olacaktır.

Tevkifat uygulamasında gelir sahibinin gerçek/ tüzel kişi ya da tam/dar mükellef olmasının veya elde edilen gelirin vergiden istisna olup olmamasının önemi bulunmamaktadır.

16. KATILIM BANKALARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER

Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile kar ve zarar ortaklığı belgesi karşılığı ödenen kar payları geçici 67'nci maddeye istinaden %15 oranında, katılım bankaları tarafından katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda yapılmış olan düzenlemeler çerçevesinde vadelere göre %15, %12 ve %10 oranlarında tevkifata tabi olup, söz konusu tevkifat oranları 29.9.2020 tarihli ve 3032 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 30.9.2020 tarihi ile 30.6.2022 tarihleri arasında (bu tarih dâhil) açılan veya vadesi yenilenen vadeli hesaplara uygulanmak üzere katılma hesabı karşılığı ödenen (TL cinsinden) kar paylarında vadelere göre %0, %3 ve %5 olarak yeniden belirlenmiştir.

Ayrıca, 20.3.2019 tarihli ve 842 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca katılım bankalarınca döviz katılma hesaplarına ödenen kar payları vadelere göre %20 ve %18 oranlarında, kur korumalı vadeli katılma hesapları ile döviz cinsinden katılım fonu hesaplarından dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen katılma hesapları 24.12.2021 tarihli ve 4970 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında ve altın cinsinden katılım fonu hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilen katılma hesapları ise 30.12.2021 tarihli ve 5046 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi olup, bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Diğer taraftan, 13.2.2022 tarihli ve 5193 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 1'inci maddesine istinaden yapılan düzenlemeler çerçevesinde; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 20.12.2021 tarihi itibarıyla mevcut olan döviz cinsinden katılım fonu hesapları ile yurt dışında yerleşik vatandaşların mevduat ve katılım sistemi kapsamında yurt dışı bankalardan transfer edilen döviz tutarları karşılığında

bankalarda açacakları katılma hesapları da 24.12.2021 tarihli ve 4970 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi tutulacaktır.

Öte yandan, 13.2.2022 tarihli ve 5193 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'nın 2'nci maddesine istinaden yapılan düzenlemeler çerçevesinde; Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi uygulaması kapsamında yurt içi yerleşik gerçek kişilerin 28.12.2021 tarihi itibarıyla mevcut olan altın cinsinden katılma fonu hesapları ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesaplarından dönüşüm fiyatı üzerinden Türk lirasına çevrilen katılma hesapları da 30.12.2021 tarihli ve 5046 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca %0 oranında tevkifata tabi olacaktır.

Tevkifat uygulamasında gelir sahibinin gerçek/ tüzel kişi ya da tam/dar mükellef olmasının veya elde edilen gelirin vergiden istisna olup olmamasının önemi bulunmamaktadır.

17. REPO GELİRLERİ

Repo işlemlerinden elde edilen gelirler geçici 67'nci maddenin (4) numaralı fıkrasında yer alan hükümler çerçevesinde %15 oranında tevkifata tabi olup, bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Tevkifat uygulamasında gelir sahibinin gerçek/tüzel kişi ya da tam/ dar mükellef olmasının veya elde edilen gelirin vergiden istisna olup olmamasının önemi bulunmamaktadır.

18. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON SÖZLEŞMELERİNDEN ELDE EDİLEN GELİRLER

Geçici 67'nci maddenin (13) numaralı fıkrasına göre, bankaların ve aracı kurumların taraf olduğu veya bunlar aracılığıyla yapılan; belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte ekonomik veya finansal göstergeye dayalı olarak düzenlenenler de dahil olmak üzere, para veya sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve dövizi alma, satma,

değiştirme hak ve/veya yükümlülüğünü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile döviz, kıymetli madenler ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen diğer varlıklar üzerine yapılan kaldıraçlı işlemlere ilişkin sözleşmeler geçici 67'nci madde uygulamasında diğer sermaye piyasası aracı addolunacaktır.

Dolayısıyla, bankalar veya aracı kurumlar, bu nitelikte bir işlem yapmaları halinde; vadeli işlem veya opsiyon sözleşmesinin hükmünden yararlanıldığı anda, sözleşmeye baz alınan kıymetin piyasa fiyatına göre oluşan değeri ile işlem fiyatına göre oluşan değeri arasındaki fark üzerinden sözleşmenin sona erdiği tarih itibarıyla tevkifat yapacaklardır.

2010/926 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2006/10731 sayılı Kararname'de yapılan değişiklik ile hisse senedi ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan sözleşmelerden elde edilen gelirler üzerinden %0 oranında, hisse senedi ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılanlar dışında kalan sözleşmelerden elde edilen gelirler üzerinden ise %10 oranında tevkifat yapılmaktadır.

Söz konusu tevkifat oranları hem tam hem de dar mükellef gerçek kişiler için geçerlidir.

19. YATIRIM FONU KATILMA PAYLARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLER

Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım fonu katılma paylarından elde edilen gelirler geçici 67'nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında %10 oranında tevkifat yoluyla vergilendirilmekte olup, bu gelirler için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Ancak söz konusu tevkifat oranı; 23.12.2020 ile 30.6.2022 tarihi (bu tarih dâhil) arasında iktisap edilen, (değişken, karma, eurobond, dış borçlanma, yabancı, serbest fonlar ile unvanında ''döviz'' ifadesi geçen yatırım fonları hariç) yatırım fonlarından elde edilen gelir ve kazançlar için 22.12.2020 tarihli ve 3321 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla %0 olarak yeniden belirlenmiştir.

Öte yandan, hisse senedi yoğun fonların katılma paylarının elden çıkarılmasından doğan gelirler ise 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereği geçici 67'nci madde kapsamında hisse senetlerinin tabi olduğu vergileme esaslarına tabi olduğundan, bu gelirler üzerinden %0 oranında tevkifat yapılacaktır.

Diğer taraftan, iki yıldan fazla süreyle elde tutulan gayrimenkul yatırım fonu ve girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarından elde edilen kazançlar için oran, 3.9.2021 tarihli ve 4454 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla %0 olarak yeniden belirlenmiş olup, mükelleflerce bu gelirler için de beyanname verilmeyecektir.

Sürekli olarak portföyünün en az %51'i Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma paylarının elden çıkarılmasından elde edilen gelirler ise tevkifat kapsamında değildir. Bir yıllık sürenin hesaplanmasında, katılma belgesinin iktisap tarihinin esas alınması gerekmektedir.

20. YATIRIM ORTAKLIKLARI HİSSE SENETLERİNDEN ELDE EDİLEN GELİRLER

Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım ortaklıkları hisse senetleri vergi uygulaması bakımından anonim şirket hisse senedi gibi değerlendirilmekte olup, yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen gelirlerin; üçüncü kişilere satıştan doğan gelirler ve kar payı gelirleri olarak gruplandırılması mümkün bulunmaktadır.

Dolayısıyla, yatırım ortaklığı hisse senetlerinin elden çıkarılmasından doğan gelirler geçici 67' nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç olmak üzere %0 oranında tevkifat yoluyla vergilendirilmekte olup, menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri ise %10 oranında tevkifata tabidir.

Söz konusu yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları ise geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabi olmayıp, kar payının

dağıtımı aşamasında Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15'inci maddesi gereği tevkifat yoluyla vergiye tabi tutulduktan sonra, Gelir Vergisi Kanunu'nun 22'nci, 75'inci, 86'ncı maddesinde yer alan hükümleri çerçevesinde beyan yoluyla vergilendirilmektedir.

21. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE KAPSAMINDAKİ KAZANÇLARIN TİCARİ FAALİYET KAPSAMINDA ELDE EDİLMESİ

Geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabi tutulan gelirlerin ticari faaliyet kapsamında elde edilmesi durumunda bu gelirler ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirileceğinden ticari kazançlarla ilgili olarak verilen beyannameye dahil edilecektir.

Beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan gelir vergisinden geçici 67'nci madde hükmü çerçevesinde tevkif edilen vergiler mahsup edilecektir. Mahsup sonrası kalan bir tutarın bulunması halinde bu tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilecektir. Ancak geçici 67'nci maddenin (2) ve (3) numaralı fıkraları kapsamında tevkif suretiyle ödenen verginin, işlemden doğan kazancın tâbi olduğu tevkifat oranı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı aşan kısmı yıllık beyannamede hesaplanan vergiden mahsup edilmez.

22. DAR MÜKELLEF GERÇEK KİŞİLERİN GEÇİCİ 67'NCİ MADDE KAPSAMINDA YAPACAKLARI İŞLEMLER

Türkiye'de yerleşmiş olmayan gerçek kişiler vergi mevzuatımızda dar mükellef olarak kabul edilmekte olup, sadece Türkiye içinde elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilmektedirler.

Dar mükelleflerin 2021 takvim yılı içinde geçici 67'nci madde kapsamında elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmesi bu Rehberin ilgili bölümlerinde açıklandığı şekilde yapılacaktır.

Dar mükellef kişilerin, geçici 67'nci madde kapsamında Türkiye'deki finansal araçlara kendileri veya yurt dışındaki portföy yönetim şirketleri vasıtasıyla yatırım yapabilmeleri ve çifte vergilendirmeyi önleme

anlaşmaları hükümlerinden yararlanabilmeleri için vergi kimlik numarası almaları gerekmektedir.

Vergi kimlik numarası alınabilmesi için dar mükellef gerçek kişilerin pasaportlarının noter onaylı bir örneği ya da vergi dairesi yetkililerince onaylanmak üzere, aslı ve fotokopisini, dar mükellef kurumların ise kendi ülkelerinde geçerli kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı kuruluş belgesinin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneğini ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları için nüfus cüzdanının ibrazı yeterli olacaktır.

Ayrıca, bankalar ve aracı kurumlar ile saklamacı kuruluşlar kendilerine işlem yapmak için müracaat eden ancak vergi kimlik numarası ibraz edemeyen yabancı müşterileri için, 7.11.2003 tarihli ve 48244 sayılı Genel Yazımız ekinde bulunan "**Yabancılar İçin Vergi Kimlik Numarası Talep Formu**" nu doldurmak suretiyle toplu olarak vergi kimlik numarası alabileceklerdir.

Bankalar ve aracı kurumların bu şekilde toplu olarak vergi kimlik numarası alabilmeleri için, dar mükellef gerçek kişi ve kurumlarca vergi dairesine sunulması gereken bu belgeleri, "**Yabancılar İçin Vergi Kimlik Numarası Talep Formu**" na ekleyerek İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Boğaziçi Vergi Dairesi Müdürlüğüne göndermeleri gerekmektedir.

Geçici 67'nci madde kapsamında Türkiye'deki finansal araçlara şahsi olarak veya yurt dışındaki portföy yönetim şirketleri vasıtasıyla yatırım yapan dar mükellef gerçek kişilerin, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları hükümlerinden yararlanabilmeleri için ilgili ülkenin yetkili makamları tarafından düzenlenerek imzalanmış mukimlik belgesinin aslının ve tercüme edilmiş örneğinin, banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla veya doğrudan ilgili vergi dairesine (**Boğaziçi Vergi Dairesi**) ibraz edilmesi gerekmektedir.

23. İHTİYARİ BEYAN NEDİR, NEREYE, NASIL VE NE ZAMAN YAPILACAKTIR?

Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67'nci maddesi kapsamında tevkifata tabi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar için dar mükellefler de dâhil olmak üzere takvim yılı itibarıyla yıllık beyanname verilebilecektir.

Bu gelirlerin beyanı, 269 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği ekinde yer alan "**Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67/11'inci Maddesine Göre İhtiyari Beyanda Bulunan Mükellefler İçin**" düzenlenen Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesiyle, izleyen yılın Mart ayının başından son günü akşamına kadar yapılacaktır.

Geçici 67'nci madde kapsamında tevkif edilen vergilerin mahsup ve iadesine imkân sağlayan bu beyan ihtiyari bir beyan olup, bu imkândan yararlanılabilmesi için ihtiyari beyanın kanuni süresinde yapılması gerekmektedir. Süresi geçtikten sonra yapılan ihtiyari beyanlara dayanılarak işlem yapılması mümkün değildir.

İhtiyari beyan, tam mükelleflerce ikametgâhlarının bulunduğu yer vergi dairesine, öteden beri mükellef olanlar için ise bağlı oldukları vergi dairesine yapılacaktır.

Dar mükellefler ise ihtiyari beyanlarını **İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Boğaziçi Vergi Dairesi Müdürlüğüne** yapacaklardır.

Söz konusu beyan sadece menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım-satımına ilişkin olarak yapılacak olup, faiz ve itfa gelirlerinin beyanı söz konusu değildir.

Alım-satım işlemlerine ilişkin olarak beyan edilecek kazançlara uygulanacak oran, 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince, hisse senetlerine ve hisse senedi endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul'da işlem gören aracı

kuruluş varantları dahil olmak üzere hisse senetleri (menkul kıymetler yatırım ortaklıkları hisse senetleri hariç) ve hisse senedi yoğun fonların katılma paylarından elde edilen kazançlar ile 2017/10840 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen altına dayalı devlet iç borçlanma senetleri ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen altına dayalı kira sertifikalarından elde edilen kazançlar için %0, 23.5.2020 tarihli 2569 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı gereğince 6362 sayılı Kanuna göre Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanmış finansman bonoları ve varlık kiralama şirketleri tarafından ihraç edilen bir yıldan kısa vadeli kira sertifikalarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar için %15, 3.9.2021 tarihli ve 4454 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı gereğince iki yıldan fazla süreyle elde tutulan gayrimenkul yatırım fonu ve girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının elden çıkarılmasından elde edilen kazançlar için %0 ve bunlar dışında kalan diğer kazançlar için %10 olarak tespit edilmiştir.

Beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan vergiden yıl içinde tevkif edilen vergiler mahsup edilecektir. Mahsup ve mahsup sonrası kalan tutarın iade işlemleri **252 ve 315 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğlerindeki** açıklamalara göre yapılacaktır.

Mahsup ve iadenin yapılabilmesi için tevkif yoluyla kesilen vergilerin beyannameye dâhil edilen kazançlara ilişkin olması şarttır.

Alım satım işlemlerine ilişkin olarak yapılacak ihtiyari beyanda, aynı türden menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin olması şartıyla yıl içinde oluşan zararların tamamı mahsup edilebilecektir. Aynı tür menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile ilgili olarak bu Rehberde yer alan "**Aynı Tür Menkul Kıymet ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları Nelerdir?**" başlığı altında yer alan sınıflandırma esas alınacaktır. Konuyla ilgili detaylı açıklamalar **269 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde** yer almaktadır.

24. G.V.K. GEÇİCİ 67'NCİ MADDE UYGULAMASININ BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Mükellef (A)'nın 2021 takvim yılında (X) Bankası aracılığıyla yapmış olduğu menkul kıymet alım-satımına ilişkin bilgiler ile ihtiyari beyana ilişkin hesaplamalar aşağıda gösterilmiştir:

Tarih	Menkul Kıymet Türü	Kar/ Zarar	Tevkifat Matrahı	Tevkifat Oranı %	Vergi
Şubat 2021	Borsa İstanbul'da işlem gören Hisse Senedi	5.000	5.000	0	-
Mart 2021	Tahvil*	10.000	10.000	10	1.000
	Döviz forward	1.000	1.000	10	100
Nisan 2021	Borsa İstanbul'da işlem gören Hisse Senedi	3.000	3.000	0	-
Mayıs 2021	Tahvil*	5.000	5.000	10	500
	Döviz forward	1.000	1.000	10	100
Ağustos 2021	Hisse senedi varantı	-1.500	-	0	-
Eylül 2021	Borsa İstanbul'da işlem gören Hisse Senedi	4.000	4.000	0	0
	Döviz varantı	-2.600	-	10	-
Ekim 2021	Yatırım Fonu Katılma Payı**	2.800	2.800	10	280
Kasım 2021	Tahvil*	-1.000	-	10	-
	Hisse senedi varantı	-500	-	0	-
Aralık 2021	Yatırım Fonu Katılma Payı**	-1.000	-	10	-
	Hisse Senedi Yoğun Fon Katılma Payı	3.000	-	0	-

*Tahvillerin, bankalar tarafından ihraç edilmediği varsayılmıştır.
** Yatırım fonlarının 23.12.2020 tarihinden önce ihraç edildiği varsayılmıştır.

Beyan Edilen Gelirler Aşağıdaki Tabloda Gösterilmiştir.

MENKUL KIYMET TÜRÜ	Beyan Edilen Gelir (TL)	Kar/ Zarar (TL)	Tevkifat Oranı (%)	Hesaplanan Vergi (TL)	Yıl İçinde Tevkif Edilen Vergi (TL)	İade Tutarı (TL)
Sabit Getirili Menkul Kıymetler (Tahvil)	14.000	14.000	10	1.400	1.500	100
Değişken Getirili Menkul Kıymetler (Hisse senedi)	13.000	13.000	0	0	0	-
Diğer Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları	-	-600	10	-	200	200
Yatırım Fonu Katılma Belgeleri ve Yatırım Ortaklığı Hisse Senetleri	1.800	1.800	10	180	280	100

Bu hesaplamalara göre mükellef (A)'nın ihtiyari beyannameyi (Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi) aşağıdaki şekilde doldurması gerekmektedir.

TABLO-2						
MENKUL KIYMET TÜRÜ	Kar (TL)		Zarar (TL)		Tevkif Edilen Vergi (TL)	
19- Sabit Getirili Menkul Kıymetler		14.000				1.500
20- Değişken Getirili Menkul Kıymetler		13.000				-
21-Diğer Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları		-		-600		200
22-Yatırım Fonları Katılma Belgeleri veYatırım Ortaklıkları Hisse Senetleri		1.800				280
23-						
24-Toplam	(a)	28.800	(b)	-600	(c)	1.980

TABLO-3	VERGİ BİLDİRİMİ	
25- Vergiye Tabi Gelir (24a)		28.800
26- Hesaplanan Gelir Vergisi		1.580
27- Yıl İçinde Tevkif Edilen Vergiler (24c)	1.980	
28- Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (26-27)		
29- İadesi Gereken Gelir Vergisi (27-26)	400	
30- Damga Vergisi	XXXX	

Mükellef (A)'nın 2021 takvim yılına ilişkin işlemleriyle ilgili olarak 400 TL'lik iade hakkı bulunmakta olup, fazla kesilen bu verginin mahsup ve iadesi ancak ihtiyari beyannamenin süresinde (1 - 31 Mart 2022 tarihleri arasında) verilmesi durumunda mümkün bulunmaktadır.

Bu Rehberde, geçici 67'nci madde uygulaması ile ilgili olarak gerçek kişilere yönelik açıklamalara yer verilmiş olup kurumlara ilişkin açıklamalar yer almamaktadır.

Ayrıca, 1.1.2006 tarihinden önce ihraç edilen Devlet tahvili/Hazine bonosu faiz gelirleri ile 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilen menkul kıymetlerden elde edilen faiz gelirlerinin vergilendirilmesine yönelik ayrıntılı açıklamalar **"Menkul Sermaye İradı Elde Edenler İçin Gelir Vergisi Beyanname Düzenleme Rehberi 2022"** de yer almaktadır.

VERGİ İLETİŞİM MERKEZİ

189

VERGİ MEVZUATI BİLGİLENDİRME

İHBAR BİLDİRİMİ VE SONUÇ SORGULAMA

E-BEYANNAME İŞLEMLERİ

VERGİ DAİRELERİ İŞLEM TALEBİ

ÖNERİLER

BORÇ SORGULAMA

www.gib.gov.tr

T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

/gibsosyalmedya /gibsosyalmedya /gibsosyalmedya

/gibsosyalmedya company/gibsosyalmedya www.gib.gov.tr

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI